

doc. Mgr. Jaroslav Ušiak, PhD.

Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

Kuzmányho 1, 974 01 Banská Bystrica, Slovensko

V Banskej Bystrici 28.08.2018

OPONENTSKÝ POSUDOK

na dizertačnú prácu Ing. Blanky Havlíčkovej: „Effects of terrorism on international tourism from the perspective of behavioural economics“. Praha: Vysoká škola ekonomická v Prahe, Fakulta medzinárodných vzťahov, 2018. 166 strán.

V prvom rade oceňujem výber danej témy, ktorá je v súčasnosti veľmi aktuálna a tiež je celkovo téma v odbornej verejnosti v stredoeurópskom priestore málo spracovávaná. Z hľadiska formulácie výskumného zámeru si autorka si stanovila spracovať celkom komplexnú problematiku vplyvu terorizmu a vplyv politik boja proti terorizmu na odvetvie cestovného ruchu z pohľadu behaviorálnej ekonómie, a najmä výskum vplyvu kognitívnych deformácií, ktoré ovplyvňujú subjekty v oblasti turistického ruchu. Skutočnosť, že vplyv terorizmu nemožno skúmať konvenčným racionálnym pohľadom na klasickú ekonomiku, vychádzajúc z premisy, že sa ľudia správajú racionálne, ba práve naopak, je potrebné sa na túto problematiku pozrieť cez optiku behaviorálnej ekonómie, ktorá berie do úvahy aj účinky psychologických, sociálnych, kognitívnych a emocionálnych faktorov na ekonomické rozhodnutia jednotlivcov alebo inštitúcií.

Autorka primerane definovala použité metódy v úvode práce, čo vytvorilo koncepčný rámec pre spracovanie celej práce, autorka sa podarilo s týmito metódami pracovať počas celej doby písania práce čo vyústilo k uceleným záverom. Aplikácia vlastných teoretických poznatkov na skúmanú problematiku, ako sa pri tomto type práce vyžaduje, je na dostatočnej úrovni. V úvode práce teda nájdeme jasné rozpracovanie jednotlivých využitých metód vlastného výskumu pri relevantných výskumných kapitolách. Prvé dve kapitoly sú teoretické

a autorka využila najmä analýzu. V tretej a štvrtej kapitole autorka využíva metódy založené na komparácií a koztefektívnej analýze sekundárnych údajov Českého štatistického úradu, Organizácie Spojených národov pre pomoc utečencom (UNHCR), Ministerstva vnútra ČR, Ministerstva obrany ČR a Akadémie vied ČR. V ostatných troch kapitolách vychádza autorka v súčasnosti z jednej z najpoužívanějších metód v oblasti behaviorálnych vied a to T-testu a Z-testu.

Z hľadiska obsahového spracovania je predložená dizertačná práca spracovaná na primeranej odbornej a terminologickej úrovni, pričom predložená práca má 7 kapitol, ktoré na seba logicky nadväzujú. Autorka predložila dve teoretické kapitoly, ktoré sa venujú vymedzeniu výskumov z oblasti kognitívnych deformácií, cestovného ruchu, spotreby turistov, ľudského rozhodovania, subjektívneho vnímania rizík a bezpečnosti. Táto časť má široký záber, ale podstatu pre spracovanie ďalších kapitol sa autorke podarilo primerane naplniť. Následné kapitoly tri a štyri sa venujú výskumu sekundárnych zdrojov a posledné tri kapitoly (kap. 5, 6 a 7) sa venujú vlastnému výskumu doktorandky. Práca ako taká má teoretické aj praktické prínosy, z teoretického by som vyzdvihol spracovanie a zdôvodnenie toho, ako terorizmus ovplyvňuje spotrebiteľské správanie turistov, teda ako teroristické protiopatrenie nasadenia ozbrojených stráží na európske ulice v mestách má rôzne účinky na vnímanie terorizmu v závislosti od duševného stavu turistov, ako aj význam dopadu na prevenciu kriminality prostredníctvom nasadenia ozbrojených vojakov alebo policajtov na ochranu určitých oblastí (turistické zóny alebo nákupné centrá). Po praktickej stránke sú z môjho pohľadu prínosy práce najmä postavené na údajoch o vplyve kognitívnych deformácií na výdavky českej verejnosti v súvislosti s protiteroristickými opatreniami (najmä strach českého turistu z terorizmu a vplyv na zahraničný cestovný ruch do Francúzska). Ďalším zaujímavým praktickým výsledkom je, že autorka porovnáva účinky a náklady protiteroristických opatrení v kontexte kognitívnych deformácií na individuálnu úroveň (kap. 5, 6, a 7), ako aj vo verejnej správe (kap. 4). V končnom dôsledku môžu tieto zistenia ušetriť aj určitú časť verejných výdavkov.

Použitá literatúra, jej rozsah a charakter plne zodpovedajú štandardom posudzovaného stupňa kvalifikačnej práce. Autorka dodržiava všetky pravidlá vzťahujúce sa k presnej citácii použitej literatúry. Autorka preukázala znalosť a výbornú orientáciu v predmetnej odbornej literatúre. V tejto súvislosti treba vyzdvihnúť, že pri spracovaní textu dizertačnej práce boli

využitie v širokom rozsahu zdroje zahraničnej proveniencie ako aj široká škála primárnych a sekundárnych zdrojov.

Z hľadiska formálneho spracovania, práca primerane spĺňa požadované kritériá a štandardy pre tento typ kvalifikačnej práce.

Autorka dokázala schopnosť originálneho myslenia, výsledky práce poukazujú na vlastný prínos autorky podložený na autentickom výskume a využitie kritickej analýzy v spracovaných častiach práce, tak že prehĺbila poznanie vo svojom odbore, ktoré môžu mať pozitívny efekt pre rozvoj teórie a praxe. Aj samotný text práce poukazuje, že je výsledkom systematickej práce a zodpovedného vedecko-výskumného úsilia autorky.

Pri odpovedi sa prosím vyjadrite k nasledujúcim otázkam:

- 1) Skúste porovnať podobné výskumy v iných štúdiách a v iných krajinách na tému subjektívneho vnímania policajtov/ozbrojených vojakov v uliciach/pri hoteloch/na verejných priestranstvách obyvateľmi.
- 2) V kontexte vášho výskumu prosím objasnite, prečo ste spájali výskum chronickej úzkosti a chronickej depresie v jednej otázke a nepýtali ste sa na respondentov oddelene?
- 3) V praktickej rovine, uveďte konkrétne príklady ako by mohli byť výsledky Vášho výskumu využiteľné pre orgány štátnej správy.

Dizertačná práca Ing. Blanky Havlíčkovej: „Effects of terrorism on international tourism from the perspective of behavioural economics“ spĺňa stanovené kritériá kladené na tento druh práce, preto ju odporúčam k obhajobe pred príslušnou komisiou na Fakulte medzinárodných vzťahov Vysokej školy ekonomickej v Prahe.